

DRĂGĂNEȘTI DE VLAȘCA

Prezentare istorică

Pe drumul romanic ce pleca de la cetatea Turris, zidită de Constantin cel Mare (306 – 337) spre Bîcăeni, vechea așezare cu nume trac pe Vedea, azi Alexandria de la 1835, din vremea domniei lui Dimitrie Alexandru Ghica, călătorul trece prin Vităneștii cu denumire tracă provenită de la „*vitis-vitis*”, viță de vie, romană și ajunge la nodul de comunicații Drăgănești de Vlașca, de unde se continuă drumul spre nord – est la cetatea lui Vlad Țepeș de la București, la Dâmbovița.

De aici, de la Drăgănești de Vlașca, pleca un vechi drum spre Dunăre la Giurgiu (San Giorgio) pe unde trece fluviul la Ruschiuk (azi Ruse) și se oprea la vechiul Istambul (azi Constantinople), închinat numelui marelui împărat creștin, Constantin cel Mare, care admise în Imperiu și cultul creștin al lui Iisus din Nazareth.

Satul era așezat din vremuri necunoscute pe pîrîul Cîlniștea, ce curge domol spre răsărit, făcînd mai multe răstoace cu bălți pe alocuri pentru pește.

Așezarea din vechi timpuri pare să fi avut un nume trac sau roman și, la venirea slavilor, să fi luat denumirea de la aceștia de *cei dragi*, de *cei iubți*, fiind bine primiți de băștinașii autohtoni.

De altfel, se cunoaște faptul istoric, arătat de Procopius din Cezareea, că împăratul roman Justinian (527-565) a venit în anul 546 la Dunăre spre a-i căuta pe slavi pentru a lua în primire cetatea Turris în apărare contra avarilor, care-și făcuseră simțită prezența în Dobrogea prin distrugeri sălbatice la Histria și Callatis¹⁾.

Pentru denumirea de „*Vlașca*” (ținut locuit de români) sub această formă s-a păstrat în popor din evul mediu. Redăm din „*Istoria Românilor*” de C. Giurescu – Dinu Giurescu:

„Românii sînt amintiți, în sfârșit, în legătură cu ducele Glad, ce stăpînea Banatul timișean; acest duce în lupta pe care o dă cu ungurii este ajutat și de cumani și de bulgari și de „*blaci*” (autorio Cumanorum et bulgarorum atque Blacorum²⁾”.

Satul Drăgăneștii de Vlașca apare în documentele timpului din vremea domniei lui Matei Basarab (1638 – 1654) prin două zapise, ce se anexează.

În primul zăpis, Băcilă *se vinde rumân*, adică vecin din situația de cneaz – om liber ce era cu toată partea sa de moșie de la Drăgănești,

lui Mihai postelnic din Roata, fără să arate motivele, mai ales că familia lui, dacă ar fi avut-o, rămânea în libertate. Se menționează că toți martorii semnează **manu propria**, ceea ce rezultă că se cunoștea știința de carte de la slujitorii bisericii și mănăstirilor.

În al doilea zapis se efectuează vânzarea unei părți de ocină, a patra parte dintr-o fișteică de pământ, convenită femeii lui – partea a patra a popii Ivan Felea, nepoata sa Stana. Vânzarea se face păstrându-se normele **Obiceiului Pământului**, după Cutuma moștenită din bătrâni.

Se observă și aici că semnatarii din cuprinsul zapisului **semnează cu mîna lor numele lor**, în frunte cu Mihalcea logofătul care a scris actul într-o bună înțelegere, potrivit aceluși timp.

Localitatea avea o anumită importanță deoarece era folosită și ca loc de întâlnire și tratative încă din secolul al XVII-lea. Astfel, în vremea luptelor dintre Imperiul Habsburg și sub Leopold (1640-1705) și Imperiul Otoman sub Mahomed al IV-lea, Constantin Brîncoveanu se întâlnește la Drăgănești de Vlașca cu generalul imperial Heissler, în intenția probabilă de a elibera Țara Românească de sub stăpînirea turcească, cum se arată de Radu Popescu Vornicul în *Istoriile Domnilor Țării Românești*, fără a arăta anul³⁾.

În **Istoria Românilor**, Constantin Giurescu și Dinu C. Giurescu arată că:

„La începutul domniei (lui Constantin Brîncoveanu), armatele împăratului Leopold au intrat în țară și au stat cîtăva vreme, făcînd tot felul de rechiziții, cerînd hrană, furaje și altele. Sosind însă tătarii, ele se retrag în Transilvania, urmărite de aceștia și de Brîncoveanu; între Zărnești și Tohani are loc lupta (1690), în care austrieicii sînt învinși, iar comandantul lor, generalul Heissler e prins, dar mai tîrziu eliberat⁴⁾.”

În **Marele Dicționar Geografic al României**, vol. III, p. 236-237, vorbind despre comuna Drăgănești Vlașca, se arată că „istoria ne spune că la satul Drăgănești s-au întâlnit Constantin Vodă cu generalul imperial Heissler în anul 1693, se poate stabili în anul 1690, timp premergător luptei de la Zărnești – Tohani”.

Pe harta rusă din 1835, Drăgăneștii de Vlașca sînt trecuți cu 152 de curți, avîndu-se în vedere că într-o **curte** puteau locui și 2-3 familii⁵⁾.

După **Marele Dicționar Geografic al României**, vol. III, se arată că în anul 1887 Drăgăneștii de Vlașca avea 550 de familii cu 1.815 suflete, deci o creștere destul de importantă în sînul populației, avînd condiții favorabile de viață îndeosebi la sate, unde a rămas în vigoare

dispoziția dată de Mihai Viteazul ca așezările de sate să nu se mai schimbe mereu „dînd bir cu fugiții”, rămînînd „adscripti globae”.

De asemenea satul avea o biserică veche din veacul 18 și alta zidită la 1857 de proprietarul moșiei, N. Lahovari, căreia i s-a dat **hramul Sf. Nicolae**. Era deservită de 3 preoți și 4 cîntăreți. Nicolae Stoicescu confirmă vechimea bisericii din secolul al XVIII-lea, citîndu-l și pe Bauer, p. 157. În comună se afla o școală construită din zid, frecventată de 33 de băieți din 99 și 4 fete din 81, ceea ce rezultă că partea femeiască lua parte mai mult la muncă, îndeosebi la munca de acasă. Economia satului era în floare, cu: 620 boi de jug și vaci, 22 de bivoli, 500 de cai, 1.015 oi, 12 capre, 1.130 de porci și 7 măgari⁶⁾.

Potrivit relatării din **Marele Dicționar Geografic al României**, vol. III, în anul 1864 s-au împroprietărit în Drăgăneștii de Vlașca, în baza legii întocmită de Alexandru Papiu Ilarian, 500 de familii cu 950 de ha, întărindu-se astfel baza economică a vechiului sat, care dispunea desigur încă din comuna primitivă de terenurile adecvate pentru islazul oilor, al vacilor și al rîmătorilor⁷⁾.

Din planșa așezării Drăgănești de Vlașca de pe Harta Szatmari se observă întinderea în lung și-n lat pe meandrele rîului Cîlniștea, care le oferea din plin locuitorilor terenuri pentru grădinile de legume și de zarzavaturi, precum și pentru cultivarea inului și a cînepei.

În noiembrie 1916, amintim că pe aici a trecut **Divizia von der Goltz** în luptă cu trupele române spre Ghimpați.

De asemenea, în cel de-al doilea război mondial, Drăgăneștii de Vlașca a oferit garnizoane – părți sedentare – regimentelor 12 infanterie și 10 artilerie, precum și un mare depozit german cu armament și muniție, după cum se vede din Darea de seamă a Corpului II Teritorial din 1 septembrie 1944.

„Darea de seamă a Corpului II Teritorial asupra acțiunilor de curățire a teritoriului de trupele germane în cursul zilelor de 24 august-1 septembrie 1944, în județele Ilfov, Vlașca și Teleorman“, se arată în **Comuna Drăgănești**, la 25 august 1944:

„Trupa germană aflată în gardă la Depozitul de muniții cu un efectiv de 5 ofițeri, 300 trupă, înarmați cu 5 mitraliere, armament automat și aruncătoare a refuzat a se preda.

S-a ordonat regimentului 12 infanterie de la Turnu-Măgurele să trateze cu aceștia în scopul de a nu-i pune în situația de a arunca Depozitul în aer.“

I ... I În garnizoana **Drăgănești** datorită lipsei de vigilență a Regimentului 10 artilerie, trupa Depozitului de muniții germane părăsește garnizoana cu întreg armamentul și mașinile“ la 27 august 1944.

Comand. Corp. 2 Terit.

Gl. N. Pălănceanu⁸⁾

Țărmurile mănoase ale râului Cîlniștea, ca și așezarea la răscrucea de drumuri încă din lumea veche, precum și vrednicia locuitorilor acestui bătrîn sat, au creat o bine-cuvîntată viață de putere economică și culturală spre o poziție bine meritată de oraș, cu care se poate mîndri populația de acolo.

Pentru a reliefa mersul vieții într-un sat încă din trecutul îndepărtat, în care locuitorii se înțelegeau pe moșia ce o aveau din străbunii îndepărtați, fără amestec din afară, după obiceiurile ce le moșteneau, redăm zăpissul încheiat la 4 iunie 1620 (7128) la Turcu (Raiaua Turnului Măgurele), la tîrgul de Rusalii:

„Scris-am eu jupînița Maria din Drăgănești (de Vedeia din jud. Teleorman) cu nepoțeei mei, anume Chirică și Socolu și facem acesta Zăpis ca să fie de mare credință Mane, pentru căci au fostu această ocină de Băduleasa cumpărată de el, de la tata al lui Stanciu, feciorulu lu Zîrnă hîlu bătrîn, o fone de ocină. Și s-au vîndutu de au fostu rumăni marelui voinic Stoica, că-i cumpărat din zilele lui Vladu voivod (Vlad Vințilă de la Slatina).

Acuma s-au rugat Manea cis scrii cu multe megiașe să-l ierte de rumânii jupîneasa Maria și la logofăt Vișan și cu nepoții jupînesei Maria: Chiricu și Socol. Iar Chirică au grăit: Manu dă 40 ughi, cu atîta iaste fune prețuită. Iar Stan din Pătînie (numele vechi trac al satului Putineii de azi), Vătahu și Murun din Turcul grăiră-ne: nu va fi de plătit atîta că sîntu sărace, ci ne rugăm să lăsați mai jos. Iar Vișan logofăt, el zise: fie și mai jos, 35 galbini și să-și ție ocina și din viia boerească a 4-a parte. Și au dat Manea ughi lo și cumnatu-seu Marcu ughi 6 și s-au înfrățit amîndoi pre acea ocină, că Mane nu prea putea plăti singuri. Iar Manea Chiriba zise: dară Maneo numai ai atetita. Iar el zise: nu-i sîntu gata, ci di ice nainte voi face cum va da Dumnezeu, de va plăti toți, pîn la un banu. Iar mo rog să-mi faceți zăpis foarte bunu, că sunt megieși din toate părțile, că iaste zi de tîrgu.

Și i-a scris lui Zăpissul Efteme Răspopitu, să-i fie de credință mare lui și fecioriloru lui, cîți Dumnezeu le va da, căci cu mulți boiari au fost

aici de s-au rugat. Dicia au făcut pre voia aceastu boiari, ci scrii mai sus.

Și mărturii: Atan din Putinei și Morun din Turcul și popa Stan de acolo, Megene din Sipote și Stan Lupul de acolo și logofătul Ștefan din Voivoda și logofăt Stan din Ulmeni, de oraș: Manea Chiriba și Efteme de acolo. Drăguliu de acolo, Mătrășolu Stoica mazilu și Chiriba și Trandafiriu. Și mulți boaria a fostu atunci, cu a fostu zi de tîrg vineri, în Rusalie. Veleat 7125 (1617) (pus greșit de popa Efteme Răspopitul).

Scris, luna iunie 4 duminică, în zile lu Gavrilaş Vodă (Gavrilă Movilă 1618 – 1620)⁹¹.

Paștele a căzut în anul domniei lui Gavrilă Movilă la 16 aprilie 1620 și adunînd 50 de zile de la 16 aprilie pînă la Rusalii ne dă data de 4 iunie 1620, după calendarul Iulian, ce sunt **sabate** (sărbători) o săptămîină.

Nici Sultanul Osman al 2-lea (1604–1622) și nici vreun funcționar al Imperiului Otoman nu se interesa la tîrgul de Rusalii din iunie 1620 de a veghea sau de a respecta normele de transferare a proprietății unei fișteică de moșie de la un stăpîn la altul și locuitorii satelor se conduceau după **Obiceiul Pămîntului**, așa cum au moștenit de la străbunii traci și romani, din generație în generație și din tată în fiu.

ANEXE

Nr. 1

1633 (7142) septembrie 8

Băcilă se vinde rumân cu toată partea sa de moșie de la Drăgănești lui Mihai postelnic din Roata.

„Scris-am eu Băcilă acesta al meu zăpis să fie de mare credință la mîna jupînului Mihai postelnic din Roata, cum să se știe că m-am vîndut de a mea bună voie rumân, numai cu capul mieu, și cu toată partea mea de moșie din Drăgănești, drept bani gata 6.000, ca să-i fiu dumnealui rumân stătător și coconilor dumnealui.

Și cînd m-am vîndut, fostau mulți boieri mărturii, anume: Migart clucer și Nistor logofăt. Și cînd s-au făcut acesta zăpis, s-au făcut în casa lui Marin vătăfu și cu feciorii lui. Mărturii și Vlaicul ot Novaci, feciorul uncheașului Stoicăi portar.

Eu Nistor logofăt, Migart clucer mărturie, Eu Vlaicul, Eu Leca.“

[Toate semnăturile sunt manu proprie]

Arhivele Statului București, Mănăstirea Stavropoleos 17/1.
Documenta Romaniae Historica, B. Țara Românească, vol. XXIV.
Editura Academiei Române, p. 196, doc. 146.

Nr. 2

1636 septembrie 1 – 1637 august 31 (7145)

„Scris-am eu Ion cu fămeia mea anume Stana, cum să se știe că am vîndut partea fămeii mele de ocină den Selișteea Drăgăneștilor ot sudstvo Vlașca lu Mihai postelnic dentr-un moș a patra parte, den hotar pînă la hotar, partea popei lu Ivan Felea, pentru că o am vîndut eu împreună cu fămeia mea anume Stana, fata (i) Stoică (i), nepoate popei lu Ivan Felea, derept bani gata 2.000, ca să-i fie dumnealui moșia ohabnică și feciorilor.

Și la tocmeala noastră fost-au boiari mărturie și megiașii denprejur, anume: Felea ot Drăgănești și Vladul Cazacul ot Costeni și popa Toader iuzbașa ot Comănești și unchiașul Radul ot Baba și Neag uncheașul ot Singureni și Radul postelnicul sinor Corcodel Stolnicul ot Bucșanii și Radul Burlan ot Țirnavă și unchiașul Nenciul ot tam i Badiul ot tam. Și șe-au dat banii în casa lui Gligorie, fratele Badiului și au fost și el de față acolo.

Și am scris, cu Mihalcea logofătul, vleit 1637,

Ion, Popa Tudor (m.p.), Vladul Cazacul (m.p.), Eu felea ot Drăgănești (m.p.), Radul (m.p.), Vladul (m.p.), Mihalcea logofăt (m.p.), Teodor, fiul lui Borea [cu litere chirilice"-(m.p.)].

Arhivele Statului București. Mănăstirea Stavropoleos X/6.
Documenta Romaniae Historica, B. Țara Românească, vol. XXV.
Editura Academiei Române București 1985, p. 417, doc. 371.

Nr. 3

Marele Dicționar Geografic al României, Vol. III,
anul 1889, p. 236-237

Drăgănești, com. rurală în jud. Vlașca, plasa Cîlniștea; proprietatea Alex. Iacob și I. Lahovari, situată pe valea Cîlniștei. Suprafața totală 4.370 ha. În 1864 s-a dat la 500 de locuitori, foști clăcași, 950 ha. Are pădure de tufă 800 ha. Venitul anual este de 6.000 lei. În 1887 se aflau aici 370 de contribuabili. Populația este de 500 de familii cu 1.815 suflete.

În această comună este o biserică veche și alta făcută la 1857 de proprietarul moșiei N. Lahovari, biserică careia i s-a dat hramul Sf. Nicolae; este acum deservită de 3 preoți și 4 cîntăreți, constituind Parohia Drăgănești. În comună se află o școală de zid în bună stare. În 1888 a fost frecventată de

***Drăgănești de Vlaşca pe harta Szatmari
coloana VIII, seria 8***

35 de băieți și 4 fete din numărul de 99 de băieți și 81 de fete, în vîrstă de școală.

Prin această comună trece șoseaua Alexandria – București.

Aici este o moară cu aburi și o fabrică de spirt. Vite: 620 boi și vaci, 22 bivoli, 500 cai, 1.015 oi, 1.712 capre, 1.130 rîmători și 7 asini.

Se fac 3 bîlciuri cu obor și anume la: 25 martie, la 4 iunie și la 14 octombrie.

Aici este un han mare, case bune pentru arendași cu pătule și magazii.

Este departe de Giurgiu de 38 km, de Ghimpați, reședința plășii de 18 km și de București, de 38 km.

În josul satului este un heleșteu, provenit din apele ce se scurg pe Valea Drăgănești. Istoria ne spune că la satul Drăgănești s-au întâlnit Constantin Vodă cu generalul imperial Heissler, în anul 1693.

B I B L I O G R A F I A

¹⁾ Istoria României în date. Editura Enciclopedică, București, 1971, p. 50 și N. Iorga, Istoria Românilor, vol. II – Oamenii Pămîntului, p. 240.

²⁾ Constantin C. Giurescu – Dinu C. Giurescu. Istoria Românilor din cele mai vechi timpuri și pînă astăzi. Editura Albatros, București, p. 160.

³⁾ Istoriile Domnilor Țării Românești, de Radu Popescu Vornicul. Editura Academiei, 1963, p. 192.

⁴⁾ Constantin C. Giurescu – Dinu C. Giurescu. Istoria Românilor din cele mai vechi timpuri și pînă astăzi. Editura Albatros, București, p. 409-410.

⁵⁾ Constantin C. Giurescu. Principatele Române la începutul secolului al XIX-lea, Editura Științifică, București 1971, p. 28.

⁶⁾ Marele Dicționar Geografic al României. Vol. III, p. 236 – 237.

⁷⁾ Nicolae Stoicescu. Bibliografia localităților și monumentelor feudale din România. Editată de Mitropolia Olteniei, 1970, p. 286.

⁸⁾ „Pentru eliberarea Patriei”, Editura Militară, 1972, p. 363-372.

⁹⁾ Din Documente privind istoria României. Veacul al XVII-lea. B. Țara Românească vol. III (1616-1620). Editura Academiei României, 1951, p. 625 – 626.

Redactor: Al. T. Drăgănescu

Tehnoredactor: Magdalena Alexandru

CARPATHIA PRESS

Telefon: 021/212.54.34